

ЗБЕРЕЖЕННЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ І СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ – ПОЗИЦІЯ ПРМТУ

«СЬОГОДНІ КЛЮЧОВЕ ПИТАННЯ — ЯК САМЕ ТА ЗА ЯКОЮ МЕТОДОЛОГІЄЮ МИ БУДЕМО ДІЯТИ РАЗОМ, ЩОБ ЗБЕРЕГТИ РОБОЧІ МІСЦЯ, РІВЕНЬ ЗАРПЛАТ І СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ. МИ ПРАЦЮЄМО СПІЛЬНО, І НАШЕ ЗАВДАННЯ — РІВНОМІРНО ЗАХИСТИТИ ІНТЕРЕСИ ВСІХ ЧЛЕНІВ ПРОФСПІЛКИ...»

В офісі Профспілки робітників морського транспорту України (ПРМТУ) відбулася спільна нарада профспілкових комітетів Національного університету «Одеська морська академія» і Одеського національного морського університету на тему «Збереження людського капіталу в умовах реформи вищої освіти». Основною метою зустрічі стало обговорення шляхів збереження робочих місць, захисту трудових прав і соціально-економічних гарантій працівників у процесі об'єднання двох навчальних закладів та реорганізації НУОМА. Позиція Профспілки незмінна: захист прав та інтересів курсантів, студентів і викладачів є пріоритетом.

Голова ПРМТУ Олег Григорюк зазначив, що Профспілка з перших днів активно обговорювала це питання на різних рівнях, а також направила звернення із пропозиціями до Верховної Ради України, Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій, Комітету ВРУ з питань транспорту та інфраструктури, Кабінету Міністрів України та інших профільних установ.

Профспілка наголосила на ризиках, пов'язаних із планами Міністерства освіти і науки щодо реорганізації мережі закладів морської освіти, зокрема на тому, що процес реформування має бути розпочато з реорганізації навчального закладу із міжнародним визнанням та сучасною тренажерною базою — Національного університету «Одеська морська академія», що може призвести до його ліквідації.

ПРМТУ звертає увагу, що відповідно до Конвенції ПДНВ, Україна зобов'язана забезпечувати, щоб вся діяльність з підготовки, оцінки компетентності моряків проводилась під постійним наглядом за допомогою системи стандартів якості. Системи менеджменту якості освіти НУОМА і ХДМА вже сертифіковані. Реорганізація цих ВНЗ вимагатиме повної повторної сертифікації систем менеджменту якості освіти.

Також у разі реорганізації ВНЗ постане необхідність повторного схвалення програм підготовки в Адміністрації судноплавства та проведення нових оглядів структурних підрозділів для видачі нових Протоколів про відповідність підготовки вимогам Конвенції ПДНВ та законодавству України. До завершення цих обов'язкових процедур курсанти НУОМА, а також здобувачі інших морських закладів, які проходять спеціалізовану та тренажерну підготовку в НУОМА, будуть змушені звертатися до приватних закладів підготовки моряків, що, ймовірно, призведе до зростання вартості послуг таких закладів.

Крім того, реорганізація мережі закладів морської фахової вищої та передвищої освіти в Україні повинна бути проведена із обов'язковим врахуванням необхідності проходження вже у найближчі роки періодичних перевірок EMSA та чергового обов'язкового аудиту IMO.

ПРМТУ закликає до моменту напрацювання відповідних рішень призупинити проведення процедури реорганізації морських закладів вищої та фахової передвищої освіти, у тому числі Національного університету «Одеська морська академія», Херсонської державної морської академії, Дунайського інституту НУОМА.

«Сьогодні ключове питання — як саме та за якою методологією ми будемо діяти разом, щоб зберегти робочі місця, рівень зарплат і соціальні гарантії. Ми працюємо спільно, і наше завдання — рівномірно захистити інтереси всіх членів Профспілки. Розуміємо, що цей процес непростий і викликає суспільний резонанс. У кожного навчального закладу може бути своє бачення розвитку морської освіти, але сьогодні ми маємо зосередитися на соціальних питаннях, які є для нас пріоритетними», — наголосив Олег Григорюк.

Профспілка і надалі відстоюватиме інтереси своїх спілчан, забезпечуючи правову та соціальну підтримку в умовах реформування.

З повним текстом
звернення можна
ознайомитися на сайті
ПРМТУ.

ПРМТУ – 33 РОКИ НА ВАРТІ СПРАВЕДЛИВОСТІ

30 січня Профспілка робітників морського транспорту України (ПРМТУ) відзначила 33-ю річницю своєї діяльності — три десятиліття боротьби за права моряків, портовиків та інших працівників морського транспорту, захист соціальних гарантій і розвитку галузі. Ця дата стала не лише нагодою підбити підсумки роботи, а й можливістю висловити подяку тим, хто своїми зусиллями зміцнює профспілковий рух, підтримує морську спільноту та впроваджує ініціативи, що покращують умови праці українських транспортників.

Серед нагороджених — соціальні партнери, Благодійний фонд «МОРТРАНС», лідери первинних профспілкових організацій ПРМТУ, члени Профспілки та активна молодь. Вручення відзнак стало визнанням їхньої наполегливої роботи, відданості профспілковій справі та прагнення зробити українське морське співтовариство сильнішим і згуртованішим.

ВІДЗНАКИ ЗА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА

Однією з найвищих нагород став Почесний знак Профспілки «За розвиток соціального партнерства». Його отримали ті, хто зробив вагомий внесок у зміцнення співпраці між профспілками, роботодавцями та соціальними партнерами, сприяв підвищенню рівня соціального захисту працівників і реалізації ініціатив для покращення умов праці. Їхня підтримка та взаємодія є ключем до сталого розвитку морської галузі.

ВНЕСОК У РОЗВИТОК ПРОФСПІЛКИ

Михайло Кіреєв, Перший заступник Голови ПРМТУ, член Центральної Ради та голова Статутної комісії, був нагороджений Почесною грамотою Профспілки.

Відзнаку вручено за багаторічну плідну діяльність, спрямовану на захист трудових і соціальних прав працівників морської галузі, а також за його значний внесок у становлення та розвиток Профспілки.

БЛАГОДІЙНІСТЬ ТА ДОПОМОГА МОРЯКАМ

Благодійний фонд морського транспорту «МОРТРАНС» на чолі з Антоніною Шкамердою був відзначений Подякою Голови Профспілки за активну благодійну діяльність.

Фонд надає допомогу морякам, портовикам, членам їхніх сімей, українським захисникам та мирному населенню, яке опинилося у скрутному становищі. Ця нагорода є визнанням їхньої невтомної роботи задля майбутнього України.

Крім того, від імені «МОРТРАНС» були вручені подяки тим, хто підтримує ініціативи Фонду та допомагає в реалізації благодійних програм. Серед них Голова ПРМТУ Олег Григорюк. Це ще раз підкреслює важливість спільних зусиль у підтримці тих, хто найбільше цього потребує.

ВИЗНАННЯ ЗА ВІДДАНІСТЬ ПРОФСПІЛКОВОМУ РУХУ

За багаторічну активну роботу та значний особистий внесок у зміцнення профспілкового руху вручено нагрудний знак «Заслужений працівник профспілок України» — найвищу відзнаку Федерації професійних спілок України Анатолію Николаєву, голові первинної профспілкової організації ПРАТ «Українське Дунайське пароплавство», члену Центральної Ради Профспілки та Наталії Єфріменко, інспектору Міжнародної федерації транспортників в Україні, члену Центральної Ради Профспілки.

Також нагрудними знаками «Профспілкова звитяга» та «Профспілкова відзнака» були відзначені ті, хто зробив вагомий внесок у захист трудових, соціально-економічних прав членів Профспілки. Почесними грамотами Федерації професійних спілок України нагороджено активістів, які своєю працею підтримують організаційну структуру ПРМТУ.

ВІДЗНАКИ ЗА ПРОФЕСІОНАЛІЗМ І ВІДДАНІСТЬ ПРОФСПІЛКОВІЙ СПРАВІ

Подяками Голови ПРМТУ були нагороджені ті, хто своєю щоденною працею зміцнює профспілковий рух, захищає права працівників морського транспорту та робить вагомий внесок у розвиток організації.

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ТА МІЖПРОФСПІЛКОВА СПІВПРАЦЯ

Нагрудний знак «Заслужений працівник Професійної спілки робітників морського транспорту України» отримав Сергій Рожко,

голова Первинної профспілкової організації ЧорноморНДІпроект, який продемонстрував високу професійність, наполегливість і збереження організаційної ланки Профспілки під час змін у сфері управління підприємствами.

За міжпрофспілкову співпрацю, вагомий внесок у розвиток партнерських відносин з Профспілкою залізничників та транспортних будівельників Подякою Голови Професійної спілки робітників морського транспорту України нагороджена Олена Булавін, завідувач відділу економічної роботи, організації праці та заробітної плати Профспілки залізничників і транспортних будівельників України.

ВІДЗНАКИ ДЛЯ МОЛОДІЖНОГО АКТИВУ

Окрему увагу було приділено молодіжному руху Профспілки. За активну участь у профспілковій діяльності, ініціативність, творчий підхід до виконання завдань і популяризацію профспілкового руху молоді активісти були нагороджені Подякою Голови Профспілки. Їхня енергія та завзяття відіграють ключову роль у розвитку профспілкового руху і залученні нових поколінь до захисту прав працівників морської галузі.

ПРМТУ продовжує свою місію — об'єднувати, захищати та підтримувати всіх, хто працює у морському транспорті України. Ця річниця стала черговим підтвердженням єдності та сили профспілкового руху, який розвивається й зміцнюється заради спільного майбутнього.

Профспілка робітників морського транспорту України залишається потужною силою, що захищає права та інтереси працівників морської галузі. За 33 роки своєї діяльності ПРМТУ здобула безліч перемог, посилила соціальний захист членів Профспілки, налагодила міжнародну співпрацю та стала надійною опорою для 80 000 своїх спільчан.

Сьогодні, в умовах воєнних викликів, ця згуртованість та наполегливість є ще важливішими. ПРМТУ продовжує відстоювати права моряків, портовиків і всіх транспортників морського транспорту задля їхнього добробуту та розвитку галузі.

РАЗОМ — ДО НОВИХ ЗВЕРШЕНЬ ТА ПЕРЕМОГ!

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЩОДО РІВНЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В рамках реалізації спільного проєкту з Данською профспілкою ЗФ, ПРМТУ провела дослідження з питань безпеки на робочому місці. Участь в опитуванні прийняли понад 180 респондентів — працівників морських портів та суміжних підприємств/установ/організацій.

Так, понад 98% респондентів відповіли, що роботодавцем доведено до їх відома порядок дій працівника в разі оголошення сигналу «Повітряна тривога». 92% опитаних працівників підтвердили наявність в прийнятній доступності від їх робочого місця обладнаного укриття/захисної споруди цивільного захисту. 86% працівників вважають, що зазвичай мають достатньо часу для прослідування від їх робочого місця до найближчого укриття в разі оголошення сигналу «Повітряна тривога». 94% респондентів повідомили, що роботодавець оплачує їм час перебування в укритті при оголошенні сигналу «Повітряна тривога».

На питання «Чи доводилося Вам продовжувати виконання трудових функцій без переміщення до місця укриття після оголошення сигналу «Повітряна тривога» — 67% респондентів відповіли що «Ні», а 33% що «ТАК». Серед тих, хто відповів «ТАК» причиною тому у переважній більшості була власна ініціатива працівника (83%), в т.ч. зважаючи на відсутність прямої загрози безпосередньо для регіону пе-

ребування, необхідність надання невідкладної домедичної допомоги, завершення виконання інших термінових задач тощо. І, на жаль, у близько 17% випадків — це була вказівка керівництва (пряма чи непряма).

Що ж стосується загального рівня охорони праці на підприємстві/установі, то 88% опитаних працівників відповіли що він достатній. 5% респондентів вважають його недостатнім, а 7% не можуть точно визначитися.

Переважна більшість працівників (83%) відповіла, що інструктаж з охорони праці на робочому місці їм проводиться вчасно.

Решта опитаних працівників не змогли дати точної відповіді (10%), або ж мали такий інструктаж більше ніж півроку тому (7%).

На питання «Чи відомо Вам про будь-які порушення правил і стандартів охорони праці та здоров'я на підприємстві чи в установі», 81% працівників відповіли, що «Ні». 8% відповіли що «ТАК», 11% — не змогли точно відповісти. В той же час, в разі наявності таких порушень працівники зверталися до профспілкової організації чи роботодавця задля їх усунення лише у 17% випадках (що, на жаль, є замалим показником та свідчить про неготовність чи небажання працівників відстоювати свої права, зокрема

на безпечне та здорове робоче середовище).

20% опитаних працівників відповіли, що в питаннях охорони праці на підприємстві/установі, де вони працюють, їх влаштовує не все, але предметних пропозицій наразі поки що надати не змогли. Решта повідомили, що їх все влаштовує або ж надали свої побажання, серед яких в т.ч.: продовжувати проводити тренінги-симуляції по поведінці в надзвичайних ситуаціях, частіше проводити перевірки знань працівників з питань охорони праці, збільшити фінансування на ці питання, встановити де це можливо дистанційним режимом роботи, організувати кабінети фізичного оздоровлення працівників тощо.

На питання «Чи почуваетесь Ви безпечно на Вашому робочому місці» 64% опитаних працівників відповіли що «ТАК», 31% — «БІЛЬШЕ ТАК, АНІЖ НІ», 4% — «БІЛЬШЕ НІ, АНІЖ ТАК», 1% — «НІ».

Варто пам'ятати, що безпека на робочому місці — відповідальність кожного: як роботодавця, так і працівника.

Зробимо робоче середовище безпечнішим разом!

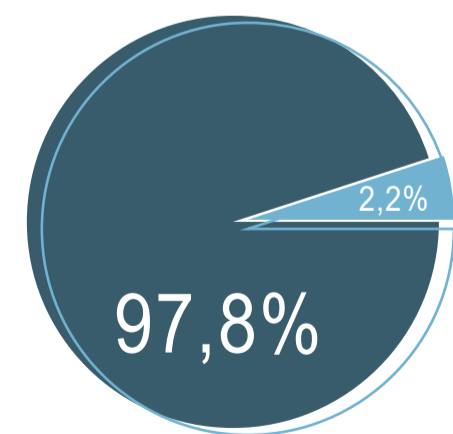
ПРМТУ завжди поруч з Вами.

ВАРТО ПАМ'ЯТАТИ, ЩО БЕЗПЕКА НА РОБОЧОМУ МІСЦІ — ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОЖНОГО: ЯК РОБОТОДАВЦЯ, ТАК І ПРАЦІВНИКА.

ЗРОБИМО РОБОЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ БЕЗПЕЧНІШИМ РАЗОМ!

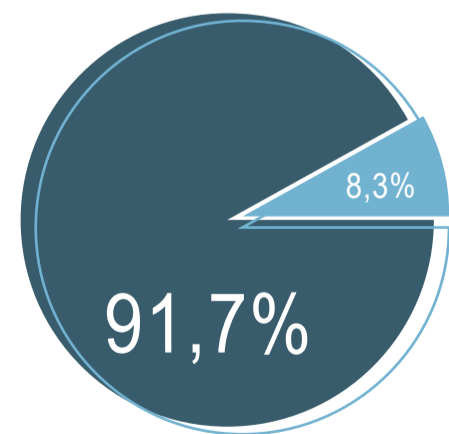
ПРМТУ ЗАВЖДИ ПОРУЧ З ВАМИ.

1. Чи доведено до Вашого відома порядок дій працівника в разі оголошення сигналу «Повітряна тривога»?

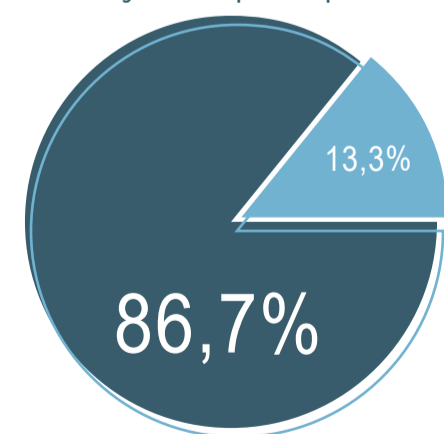
● | 97,8% — ТАК
● | 2,2% — НІ/НЕ МОЖУ ТОЧНО ВІДПОВІСТИ

2. Чи наявне в прийнятній доступності від Вашого робочого місця обладнане укриття/захисна споруда цивільного захисту?

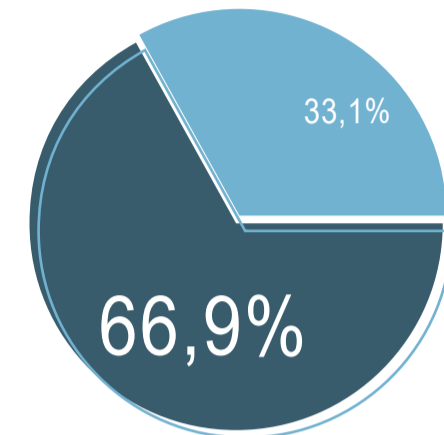
● | 91,7% — ТАК
● | 8,3% — НІ/НЕ МОЖУ ТОЧНО ВІДПОВІСТИ

3. Чи достатньо часу для прослідування з Вашого робочого місця до найближчого обладнаного місця укриття в разі оголошення сигналу «Повітряна тривога»?

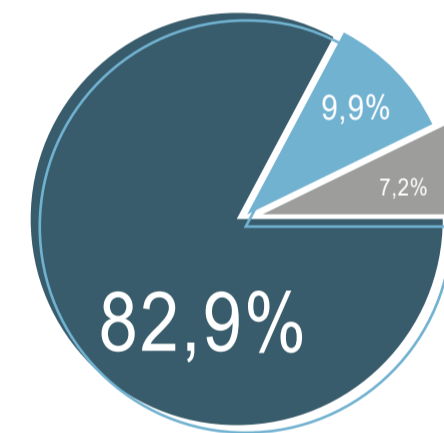
● | 86,7% — ТАК
● | 13,3% — НІ/НЕ МОЖУ ТОЧНО ВІДПОВІСТИ

4. Чи доводилося Вам продовжувати виконання трудових функцій без переміщення до місця укриття після оголошення сигналу «Повітряна тривога»?

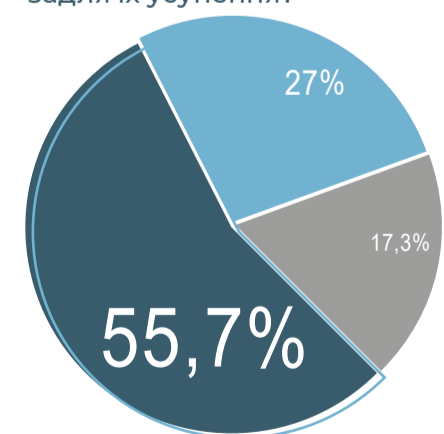
● | 66,9% — НІ
● | 33,1% — ТАК

7. Останній раз інструктаж з охорони праці на робочому місці Вам проводився:

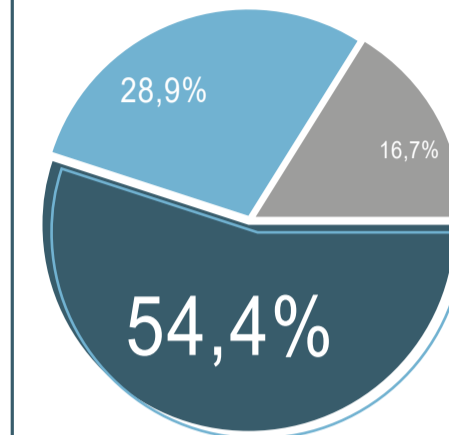
● | 82,9% — МЕНШЕ НІЖ ПІВРОКУ ТОМУ
● | 9,9% — НЕ МОЖУ ТОЧНО ВІДПОВІСТИ
● | 7,2% — БІЛЬШЕ НІЖ ПІВРОКУ ТОМУ

10. В разі наявності таких порушень — чи зверталися Ви, або інший працівник до профспілкової організації чи роботодавця задля їх усунення?

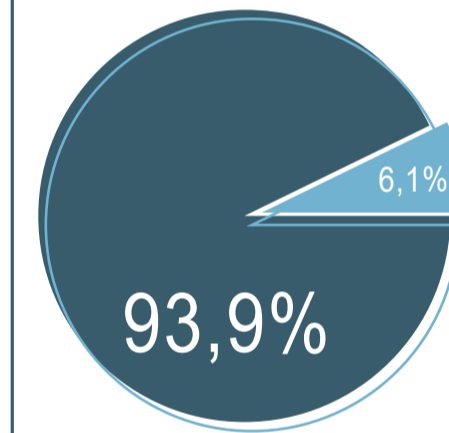
● | 55,7% — НІ
● | 27% — НЕ МОЖУ ТОЧНО ВІДПОВІСТИ
● | 17,3% — ТАК

5. Якщо так, то причиною цього було:

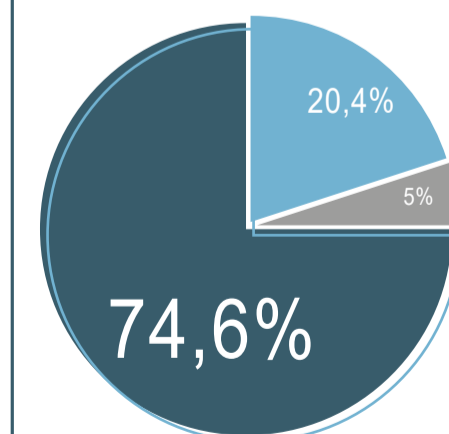
● | 54,4% — МОЯ ВЛАСНА ІНІЦІАТИВА
● | 28,9% — ІНШІ ПРИЧИНИ
● | 16,7% — ВКАЗІВКА КЕРІВНИЦТВА

8. Чи оплачується роботодавцем час Вашого перебування в укритті при оголошенні сигналу «Повітряна тривога»?

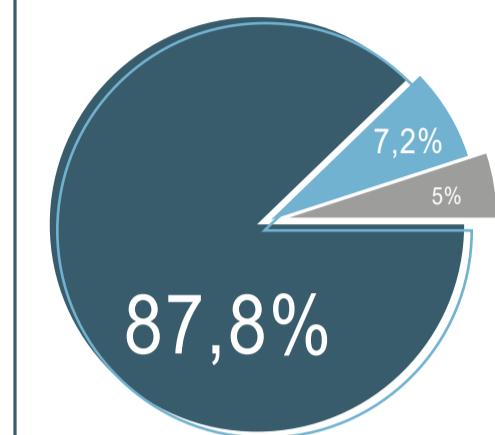
● | 93,9% — ТАК
● | 6,1% — НЕ МОЖУ ТОЧНО ВІДПОВІСТИ

11. Що можна покращити/змінити/виправити в питаннях охорони праці на підприємстві/установі, де Ви працюєте?

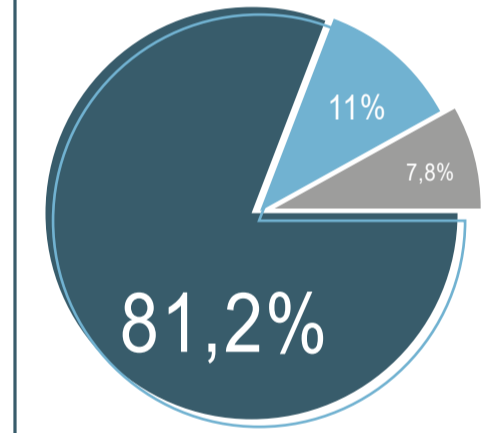
● | 74,6% — МЕНЕ ВСЕ ВЛАШТОВУЄ
● | 20,4% — БІЛЬШЕ ТАК, АНІЖ НІ
● | 5% — ІНШІ ВІДПОВІДІ

6. Чи достатній, на Вашу думку, загальний рівень охорони праці на підприємстві/установі, де Ви працюєте?

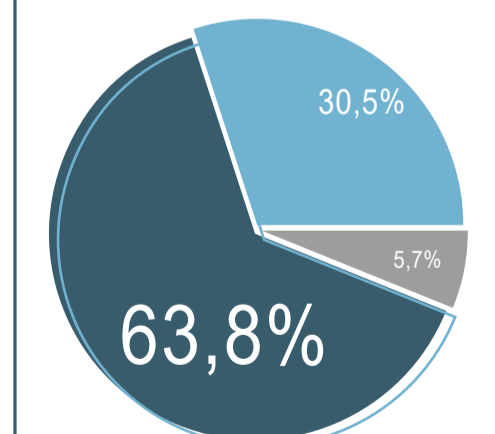
● | 87,8% — ТАК
● | 7,2% — НЕ МОЖУ ТОЧНО ВІДПОВІСТИ
● | 5% — НІ

9. Чи відомо Вам про будь-які порушення правил і стандартів охорони праці та здоров'я на підприємстві/установі, де Ви працюєте?

● | 81,2% — НІ
● | 11% — НЕ МОЖУ ТОЧНО ВІДПОВІСТИ
● | 7,8% — ТАК

12. Чи почуваетесь Ви безпечно на Вашому робочому місці?

● | 63,8% — ТАК
● | 30,5% — БІЛЬШЕ ТАК, АНІЖ НІ
● | 5,7% — БІЛЬШЕ НІ, АНІЖ ТАК/НІ

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ: ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ТА ПОТОЧНІ ВИКЛИКИ

ПРМТУ взяла участь у IV Міжнародній науковій конференції: «Морська безпека Балто-Чорноморського регіону: виклики та загрози», організованій Міністерством внутрішніх справ України на базі Одеського державного університету внутрішніх справ.

Говорили про роль правоохоронних органів у забезпеченні морської безпеки, проблематику тінгового танкерного флоту, що працює в інтересах країни-агресора, про можливі напрямки вдосконалення навчання та підготовки морських офіцерів у призмі міжнародного досвіду, оглянули динаміку рівня злочинності за часи повномасштабної, питання використання штучного інтелекту у сферах морської безпеки та шипінгу (переваги та загрози) тощо.

Профспілку представила радниця Голови ПРМТУ, адвокат Юлія Пелих з доповіддю на тему «Людський капітал на підприємствах морського транспорту України: вплив повномасштабної та поточні виклики».

Морські порти — ключова складова економіки нашої країни, забезпечення національної безпеки, недопущення світової продовольчої кризи. А дотримання прав людини, яка працює в морі та на морському узбережжі, її соціальний захист — мета, принцип та один із ключових напрямків реалізації державної морської політики, визначених у Морській доктрині України на період до 2035 року.

Від самого початку повномасштабного військового вторгнення значних обстрілів, руйнування та розкрадання зі сторони окупанта зазнали морські порти Маріуполь, Бердянськ, Скадовськ та Херсон. Перебуваючи в окупації, працівники, як правило, відчували брак інформації та інструкцій від роботодавця — щодо необ-

хідних для вжиття дій. Це пов'язано як з об'єктивними факторами (відсутність електроенергії, зв'язку тощо), так і в певній мірі з неготовністю багатьох підприємств до подібних критичних ситуацій. Окупанти застосовували стосовно працівників погрози (в т.ч. із застосуванням зброї), шантаж та заходи фізичного впливу. Працівники гинули від масштабних обстрілів та штурмів (як то було в Маріуполі). Потерпали від актів тероризму та екоциду (підбив окупантами Каховської ГЕС).

Деякі працівники мали можливість та наважувалися на релокацію своїх сімей на підконтрольній Україні території. Хоча такий переїзд часом міг коштувати життя. Після чого перед ними поставали нові виклики: пошук житла та роботи, пристосування сім'ї на новому місці як внутрішньо переміщених осіб. На жаль, з різних причин не завжди знаходилися можливості працевлаштуватися за спеціальністю на підприємстві морського транспорту. Так, порт Миколаїв, порти Великої Одеси (Одеса, Південний, Чорноморськ) — були заблоковані агресором і не працювали.

У непрацюючих портах (як в окупації, так і на підконтрольній Україні території) працівники зазвичай перебували у простій, або у призупиненому трудовому договорі. Важливо, що за таких умов працівники залишалися у трудових відносинах з роботодавцем, що сприяє збереженню кадрового потенціалу.

У цей час логістичні ланцюги переспрямовуються на Дунай. Морські порти Ізмаїл та Рені обробляють безпрецедентні для них об'єми вантажів. Розбудовуються додаткові перевантажувальні потужності. Створюються нові робочі місця (в т.ч. із залученням на них працівників із тимчасово непрацюючих портів).

Із серпня 2022 року, коли в рамках укладеної Україною з Туреччиною та ООН угоди про відновлення експорту зерна запускається так звана «Зернова ініціатива», відновлюються вантажопотоки через порти на «великій воді» — ситуація починає змінюватися. А із запровадженням з 2023 року «Українського морського коридору» — порти на Дунаї все більш стрімко втрачають свої позиції (на прикладі експорту зернових: з 2,2 млн тонн у серпні 2023 року до 0,3 млн тонн у листопаді 2024 року) [Трекер економіки України під час війни. Центр економічної стратегії].

То ж в умовах стрімкого зменшення надходжень, перед підприємствами морського транспорту на Дунаї постає необхідність зменшення витрат. В т.ч. за рахунок скорочення штату та вивільнення працівників. Так, на прикладі одного з таких підприємств у власності держави — у 2024 році роботодавцем призупинено дію пунктів колективного договору по доплатам та надбавкам працівникам, проведено кілька хвиль масових скорочень чисельності та штату, встановлено режим неповного робочого дня тощо. Аби не допускати подібних колапсів — важливо як цілеспрямоване стратегічне планування роботи адміністрацією підприємства, так і формування відповідних політик на рівні Уряду.

Наступний виклик — від початку роботи «Українського зернового коридору» ледь не щоденно вся портова інфраструктура на підконтрольній Україні території піддається атакам безпілотниками,

балістичними та крилатими ракетами країни-агресора. В умовах, до прикладу, пуску з тимчасово окупованих територій балістичної ракети — у працівників портів є лічені хвилини аби прослідкувати в місце укриття. Часто своєчасно дістатися до укриття буває просто фізично неможливо. Тож питання безпеки на робочому місці портових працівників під час повітряних тривог є вкрай важливим, і потребує комплексного вирішення: за участі роботодавців, профспілок, профільних міністерств тощо.

Більш-менш сталою, на жаль, залишається і ще довоєнна проблематика порушення роботодавцями прав працівників та профспілок. Так, за дослідженнями Міжнародної конфедерації профспілок з визначення рейтингу найгірших країн для працівників, у 2024 році Україна віднесена до переліку країн, де не гарантується дотримання трудових прав (Rating 5 — No guarantee of rights). Порушення прав працівників характерно в т.ч. і для підприємств, що перебувають у сфері управління державою. А в умовах воєнного стану — означене формує

вкрай негативне ставлення працівників не тільки до безпосереднього роботодавця (державного підприємства), а й до самої держави... Наслідком чого може бути безповоротна втрата кваліфікованих кадрів, що не забажають залишатися/повертатися та працювати в Україні.

Існує ризик того, що вже в найближчій перспективі підприємства морського транспорту України відчуватимуть гострий дефіцит кадрів. Пов'язано це і з об'єктивними факторами — військовій дії, внутрішній та зовнішній міграція населення, долучення працівників до оборони нашої держави тощо.

Тож наразі постають питання подальшої мотивації повернення працездатного населення України з-за кордону; необхідності перенавчання і перекваліфікації жінок на професії, що зазвичай обіймають чоловіки; створення інклюзивних робочих місць для ветеранів, рівень працездатності яких зменшився після повернення з фронту; а за необхідності — їх перенавчання та перекваліфікація.

Не можна залишити без уваги і проблематику залучення молоді на роботу на підприємствах морського транспорту. Наразі в роботодавців найбільший попит по набору кадрів саме на робітничі професії, які часто не є привабливими для молодих працівників.

Недостатній кадровий потенціал ставить під загрозу стале функціонування будь-якого суб'єкта господарювання. Тож значення людського капіталу для безпеки морських портів України — непереоціненне.

«Інституційна спроможність, людський капітал та ефективне управління у галузі транспорту» — одна зі стратегічних цілей Національної транспортної стратегії України (НТСУ) на період до 2030 року, розробленої Мінінфраструктури. У той же час, на думку Професійної спілки робітників морського транспорту України, питання людського капіталу на транспорті мало б бути виділене у відокремлену стратегічну ціль НТСУ.

«ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ, ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ТА ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ У ГАЛУЗІ ТРАНСПОРТУ» — ОДНА ЗІ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ (НТСУ) НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ, РОЗРОБЛЕНОЇ МІНІНФРАСТРУКТУРИ. У ТОЙ ЖЕ ЧАС, НА ДУМКУ ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ РОБІТНИКІВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ, ПИТАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ТРАНСПОРТІ МАЛО Б БУТИ ВИДІЛЕНЕ У ВІДОКРЕМЛЕНУ СТРАТЕГІЧНУ ЦІЛЬ НТСУ.

ПРМТУ ТА АДМІНІСТРАЦІЯ СУДНОПЛАВСТВА ОБГОВОРИЛИ СПІЛЬНІ ПЛАНИ

3-го лютого відбулося засідання Президії Центральної Ради ПРМТУ, у якому взяли участь Голова Адміністрації судноплавства Євгеній Ігнатенко, Генеральний директор Регістру судноплавства України Сергій Гурський, начальник ДУ «Держгідрографія» Олександр Бойко, голови первинних профспілкових організацій ПРМТУ.

Обговорили ключові ініціативи, які Профспілка пропонує реалізувати спільно з Адміністрацією судноплавства у 2025 році. Співпраця відбувається в межах Меморандуму про взаємодію, підписаного минулого року під час Українського морського форуму.

Голова ПРМТУ Олег Григорюк окреслив пріоритетні напрями роботи, що сприятимуть розвитку морської галузі та посиленню захисту прав моряків. Це — ратифікація Україною MLC, 2006, створення робочої групи для розробки плану дій у ситуації з покинутими екіпажами, інформаційні кампанії для підтримки моряків, спільні зустрічі з молоддю.

Також сторони розглядають можливість проведення другого Українського морського форуму. Перший Форум продемонстрував значний потенціал України у світовій морській індустрії та підкреслив важливість цифрової трансформації, інвестицій і підтримки моряків. Профспілка не зупиняється на досягнутому й планує продовжити розвивати цей напрям задля зміцнення міжнародних позицій України.

Голова Адміністрації судноплавства Євгеній

Ігнатенко підтримав ініціативи ПРМТУ та висловив готовність до їхнього спільного опрацювання. Він підкреслив, що Адміністрація судноплавства чує проблематику моряків та докладає зусилля для вирішення проблемних питань із документами моряків.

«Співпраця з ПРМТУ є надзвичайно важливою для розвитку морської галузі України. Ми знаємо, що Профспілка завжди підтримує моряків і готова до діалогу у будь-який час. Разом ми зможемо знайти ефективні рішення для захисту їхніх прав і зміцнення позицій України на світовому рівні. Водночас Адміністрація судноплавства вже працює над вирішенням проблем, зокрема спрощенням процедур оформлення документів для моряків. Однією з ключових ініціатив є можливість видачі українського посвідчення особи моряка за кордоном, і ми розраховуємо на підтримку Профспілки у цьому питанні».

Голови ППО ПРМТУ мали змогу поставити питання Голові Адміністрації та у дискусії отримали на них відповіді. ПРМТУ продовжує співпрацю з державними органами, зміцнюючи позиції українських моряків на національному та міжнародному рівнях.

Важливість збереження кадрового потенціалу, дотримання прав працівників, а також рівноправного соціального діалогу для врахування інтересів всіх стейкхолдерів морегосподарського комплексу України: працівників, бізнесу та держави, — незмінна позиція ПРМТУ.

ПІДТРИМКА БЕЗ КОРДОНІВ: ПРМТУ ЗУСТРІЛАСЯ З МОРЯКАМИ У КИШИНЕВІ

25-го січня у Кишиневі відбулася зустріч, організована Профспілкою робітників морського транспорту України за підтримки ITF Seafarers' Trust, для українських моряків, які тимчасово перебувають за кордоном. Під час заходу була надана актуальна інформація про роботу ПРМТУ та підтримку українських моряків під час війни.

Такі зустрічі вже проводилися минулого року у Варні та Бухаресті, доводячи, що відстані — не перешкода для допомоги та спілкування. Ми й далі працюємо над тим, щоб кожен моряк відчував себе частиною великої профспілкової спільноти, де б він не перебував.

Голова ПРМТУ Олег Григорюк розповів про роботу Профспілки в умовах війни: як вона змінила ситуацію для морської галузі та як ПРМТУ оперативно адаптувалась, щоб продовжувати надавати підтримку своїм спілчанам.

«Війна змінила все, але не нашу місію — захищати права моряків і підтримувати їх у найскладніших умовах. Ми працюємо без кордонів: надаємо гуманітарну допомогу, вирішуємо юридичні питання, впроваджуємо освітні проекти та залуцаємо міжнародну підтримку, щоб наші моряки та їхні родини не залишалися сам на сам із проблемами», — наголосив Олег Григорюк.

Під час зустрічі Олег Григорюк акцентував увагу на тому, як ПРМТУ залишається на зв'язку з моряками, навіть коли вони перебувають далеко від дому. Завдяки співпраці з міжнародними партнерами та постійній підтримці від братських профспілок, ПРМТУ змогла створити надійний тил для своїх спілчан, організувавши серію ініціатив, які допомагають морякам та їхнім родинам.

Моряки відзначили, що зустріч стала нагадуванням про важливість єдності та підтримки у

цей складний час. ПРМТУ продовжує бути опорою для своєї спільноти, незалежно від того, де вони перебувають.

Головною темою обговорення на зустрічі стали питання, пов'язані з морськими документами та сертифікатами, ситуація з невідачею закордонних паспортів українцям за межами країни. Моряки поділилися своїми проблемами з оформленням і продовженням документів, а ПРМТУ надала актуальну інформацію про ситуацію та можливі шляхи вирішення.

Окрему увагу було приділено питанню організації та проведення Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ), який у 2025 році стає обов'язковою складовою атестації для здобувачів освіти за спеціальністю «Морський та внутрішній водний транспорт». ПРМТУ активно працює над тим, щоб захистити права курсантів та створити справедливі умови складання іспиту. Профспілка звернулася до профільних міністерств із проханням відкласти запровадження ЄДКІ до завершення воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування, а також надати закладам морської освіти право самостійно визначати форму проведення атестації. У відповідь на звернення, Міністерство освіти і науки України повідомило, що на цей час організувати проведення ЄДКІ за кордоном неможливо через відсутність додаткового фінансування, брак людських ресурсів та необхідність розробки додаткових комплексів тестових завдань. Водночас, позиція Міністерства розвитку громад та територій України, яке відповідає за формування політики у сфері морського транспорту, досі не озвучена. ПРМТУ наголошує на важливості цього питання та пропонує створити спільну робочу групу для напрацювання ефективних рішень щодо організації атестації у 2025 році.

Також під час зустрічі обговорювали питання об'єднання морських навчальних

закладів в Україні. Позиція Профспілки незмінна: захист прав та інтересів курсантів і викладачів є пріоритетом.

Цього року глобальна кампанія ІМО буде спрямована на боротьбу з насильством і харасментом, які залишаються серйозною загрозою не лише для особистого добробуту, а й для ефективності та продуктивності праці у морському секторі.

ПРМТУ завжди акцентує на актуальних проблемах, щоб кожен моряк був проінформований про свої права та мав можливість захистити себе. Саме тому тему булінгу та харасменту також обговорили на зустрічі з моряками у Кишиневі.

Помічник Інспектора ІТФ в Україні розповіла про кейси щодо цієї тематики зі своєї практики, а моряки поділилися власним досвідом, що ще більше висвітлює важливість боротьби з цією проблемою.

ПРМТУ продовжує приділяти увагу не лише професійним, а й особистим потребам своїх спілчан. На зустріч з моряками Профспілка запросила психолога, щоб обговорити важливість ментального здоров'я та благополуччя.

Моряки, що працюють в умовах постійних змін, тривалих рейсів та ізоляції, стикаються з низкою викликів, які можуть впливати на їхнє емоційне та психологічне становище. Психолог Яніна Амелічиць поділилася практичними рекомендаціями, спрямованими на підтримку психоемоційної рівноваги.

Моряки відзначили, що такі зустрічі є дуже важливими, особливо в умовах, коли багато з них перебувають далеко від родини та дому, стикаючись з емоційними та психологічними труднощами.

КОЛИ ЖИТТЯ ЗМІНЮЄТЬСЯ ЗА СЕКУНДУ: ІСТОРІЯ МОРЯКА, ЯКИЙ ЗДОЛАВ ТРАГЕДІЮ

Шість успішних контрактів у морі, впевнена кар'єра механіка, і великі плани на майбутнє — життя Владислава Рябокони розвивалося за чітким планом. Але одна аварія змінила все. Сьогодні він ділиться своєю історією подолання, сили духу та допомоги, яку отримав завдяки колегам та Профспілці.

Це була не Ваша вина, Ви стали жертвою аварії?

— Так, мене збили ззаду на прямій ділянці дороги. За вісім років досвіду на мотоциклі я побував в Україні, Румунії, Болгарії, Греції. Проїжджав гори, серпантини, дощ, сльоту — завжди намагався їздити обережно і тільки в сонячну погоду, щоб було безпечно. Але цього разу водій просто врізався в мене. Мене викинуло на відбійник, а потім зустрічна машина переїхала мою ногу.

Ногу не можна було врятувати?

— Так, лікарі зробили все можливе, але пошкодження були занадто серйозними. Права стопа була буквально розчавлена, судини і м'язи сильно постраждали. Почався некроз, і щоб врятувати моє життя, ногу довелося ампутувати.

Це страшна історія. Які емоції Ви пережили? Що допомогло Вам не здатися?

— Спочатку це був шок. Я пам'ятаю, як їхав у сонячний день, а потім прокинувся в лікарні без ноги. Перші думки були про те, чому я взагалі залишився живим. Було відчуття безсилля і навіть думки про смерть. Але потім я згадав, що обіцяв своїм рідним — батькам, дівчині — що впраюся. Це допомогло мені зупинитися і дати собі шанс.

Хто підтримував Вас у цей складний період?

— Мене дуже підтримали друзі, у мене їх багато в Пловдиві. Вони дізналися, що я потрапив до лікарні, й одразу прийшли до мене. Пізніше приїхали рідні — мама, сестра, брат. Його рейс якраз закінчився, і він одразу прилетів. Усі були поруч, підтримували мене. Без їхньої допомоги та підтримки я б не впорався.

Ви плануєте повернутися до роботи в морі?

— Дуже б хотілося. Але я не знаю, як пройду медкомісію. Я пройшов протезування в Одесі, зараз вдома, в Ізмаїлі, на реабілітації. Ходжу до спортзалу, треную правильну ходу на біговій доріжці. Ну, і звичайно, роблю силові вправи. Сподіваюся, що зможу продовжити свою кар'єру.

Ви звернулися по допомогу до Профспілки. Як Вас підтримали?

— Мені дуже допомогла компанія, де я працюю — EXMAR. Вони ж і підказали мені звернутися до Профспілки. Я скотактувався з ПРМТУ, пояснив ситуацію, і вони організували для мене величезну підтримку. Профспілка також звернулася до ITF Seafarers' Trust, який надав мені суттєву фінансову допомогу. Я вдячний усім, хто не залишився байдужим, хто допомагав, підтримував, просто вірив у мене. Тепер я знаю, що це багато чого варте!

Що б Ви хотіли сказати тим, хто опинився у складній ситуації?

— Головне — ставити ціль і рухатися до неї. Але не сподіватися та очікувати, тому що надія — це в'язниця. Головне зрозуміти, що ти можеш змінити для себе. Ціль поставлена — треба рухатись. І треба пам'ятати, вибір є завжди.

Цінуйте своїх близьких, та тих хто був поруч у важкий час. Вони допоможуть пройти через найтемніші часи.

І якщо ви член Профспілки і перебуваєте в складному становищі, не соромтеся звертатися по допомогу — це справді працює, вас там почують і зроблять усе, щоб допомогти.

Мені дуже допомогла компанія, де я працюю — EXMAR. Вони ж і підказали мені звернутися до Профспілки. Я скотактувався з ПРМТУ, пояснив ситуацію, і вони організували для мене величезну підтримку. Профспілка також звернулася до ITF SEAFARERS' TRUST, який надав мені суттєву фінансову допомогу. Я вдячний усім, хто не залишився байдужим, хто допомагав, підтримував, просто вірив у мене. ТЕПЕР Я ЗНАЮ, ЩО ЦЕ БАГАТО ЧОГО ВАРТЕ!

ПРМТУ – ТВОЄ МОРЕ МОЖЛИВОСТЕЙ

Цього року Профспілка робітників морського транспорту України (ПРМТУ) продовжила активну роботу для залучення молоді до профспілкового життя у морській галузі. Уже понад 20 років ПРМТУ організовує різноманітні заходи, які допомагають майбутнім фахівцям адаптуватися до мінливого світу та бути готовими до нових викликів.

Перш ніж долучитися до Профспілки, молодь має можливість ознайомитися з її історією, діяльністю та реальними кейсами, з якими стикалися моряки, що вже багато років крокують разом з ПРМТУ. Цього разу представни-

ки Профспілки провели інформаційну зустріч онлайн для близько 100 курсантів Національного університету «Одеська морська академія».

Попри те, що наразі молодь перебуває у різних куточках світу, офіс ПРМТУ завжди відкритий для онлайн-зустрічей із курсантами, студентами та здобувачами освіти морських навчальних закладів.

В офісі Профспілки вони можуть відчути себе на борту судна за допомогою VR-тренажера, відвідати Морський Юніон Центр, де регулярно проходять тренінги з провідними експертами галузі, а також долучитися до курсів англійської мови, розроблених спеціально для майбутніх морських фахівців.

Усі ці можливості відкриваються після приєднання до Профспілки, яка так само як і молодь, продовжує бути стійкою перед викликами, прогресивною у поглядах та гуртувати всіх навколо спільної мети.

ПРОКАЧУЙТЕ СВОЮ МОРСЬКУ АНГЛІЙСКУ РАЗОМ ІЗ ПРОФСПІЛКОЮ!

Знання англійської мови для моряків — це не просто додаткова навичка, а життєва необхідність. Володіння морською англійською відкриває більше можливостей для кар'єрного зростання, підвищує конкурентоспроможність на міжнародному ринку праці та сприяє безпечній комунікації на борту судна. Саме тому Профспілка робітників морського транспорту України (ПРМТУ) вже кілька років активно допомагає морякам і курсантам вдосконалювати свою англійську.

ПРОЄКТ, ЩО ЗМІНЮЄ МАЙБУТНЄ

Ініційований ПРМТУ у 2018 році проєкт із підвищення рівня володіння морською англійською вже допоміг сотням моряків і курсантів освоїти необхідну термінологію, покращити вимову та навички спілкування. Програма орієнтована на практичний результат: заняття проводяться з акцентом на специфіку роботи в морській галузі, що дозволяє учасникам швидко адаптувати отримані знання в реальних умовах.

ЩО ДАЄ НАВЧАННЯ?

- Підготовку до міжнародних іспитів та співбесід із судноплавними компаніями;
- Практичні навички комунікації на борту судна;
- Можливість працювати у міжнародних екіпажах без мовного бар'єру.

РОЗШИРЮЄМО МОЖЛИВОСТІ У 2024 РОЦІ

2024-го року програма стала ще доступнішою! До неї долучилися курсанти Дунайського інституту НУ «ОМА», які є членами Профспілки. Тепер вони можуть відвідувати заняття безпосередньо в Ізмайльському інтернаціональному клубі моряків, отримуючи якісні знання у зручному форматі.

Для моряків та курсантів в Одесі також є можливість приєднатися до очних занять. А для тих, хто знаходиться в рейсі або в будь-якому іншому куточку світу, доступний онлайн-формат навчання. Це дає змогу вдосконалювати свою морську англійську без прив'язки до місця, адаптуючи навчання до власного графіка.

Приєднуйтеся та розвивайтеся разом із ПРМТУ!

Якщо ви хочете покращити свої знання морської англійської та зробити крок до нових кар'єрних можливостей, заповнюйте реєстраційну форму

РАЗОМ ІЗ ПРМТУ ВАШІ ЗНАННЯ СТАЮТЬ КЛЮЧЕМ ДО УСПІХУ НА МОРІ!

МОРЕ ЧЕКАЄ, А ПРМТУ ПІДТРИМУЄ

Робота в морі — це не лише покликання, а й виклик, що потребує якісної освіти, впевненості у майбутньому та гідних умов праці. Саме тому Профспілка робітників морського транспорту України вже третій рік підтримує українських курсантів Херсонської державної морської академії, які одночасно навчаються у Литовській морській академії. Цей проєкт став можливим завдяки підтримці ITF Seafarers' Trust, а потім і норвезького судновласника Wilson.

За цей час 50 курсантів уже завершили навчання, і більшість із них працевлаштована за сприяння ПРМТУ. Зараз ще 20 курсантів набувають знань і готуються до морської кар'єри у Литві.

ОСОБИСТА ЗУСТРІЧ: ВАЖЛИВІ ПИТАННЯ – ВАЖЛИВІ ВІДПОВІДІ

Профспілка провела зустрічі з курсантами Херсонської державної морської академії, які паралельно навчаються у Литовській морській академії. До заходу долучилися курсанти другого курсу у рамках спонсорського проєкту ПРМТУ з ITF Seafarers' Trust та першого курсу — за підтримки Wilson, а також інші українці, що навчаються у ЛМА. Вони поділилися своїм досвідом навчання у Литві, розповіли про виклики, які перед ними стоять, та отримали важливі поради щодо професійного розвитку.

Робота з молоддю є одним із ключових напрямів діяльності Профспілки. Уже не перший рік в офісі ПРМТУ проходять інформаційні зустрічі для курсантів та студентів морських навчальних закладів. Зокрема, з курсантами ХДМА, які здобувають одночасно український та литовський дипломи, Профспілка регулярно тримає зв'язок онлайн. Цього разу ПРМТУ завітала до Литви, щоб особисто поспілкуватися та надати курсантам відповіді на важливі питання.

ПРМТУ продовжує з перших професійних кроків слідувати разом з молоддю, підтримувати їх освітній процес та надавати нові можливості для досягнення кар'єрних вершин.

ВПЕВНЕНІСТЬ У МАЙБУТНЬОМУ РАЗОМ З ПРОФСПІЛКОЮ ТА WILSON

До ще однієї зустрічі з курсантами приєдналися представники норвезького судновласника.

Олег Григорюк розповів про діяльність Профспілки та наголосив на її готовності підтримувати курсантів на кожному етапі їхнього професійного становлення.

Представники Wilson — директор суднового менеджменту Хенрік Орс, менеджер з морського персоналу Біорн-Торе Сел'єлід, кріюнг-менеджер Інна Мартиненко, які знайомі з учасниками проєкту ще з перших кроків його реалізації, поділилися цінною інформацією про кар'єрні можливості та переваги роботи на суднах компанії.

Після насиченого дня на курсантів чекав активний відпочинок і дружній тимбілдінг.

НА КРОК БЛИЖЧЕ ДО МОРЯ

Новим досвідом для курсантів став візит на судно компанії — WILSON GJON — у порту Клайпеди. Супроводжувала молодь делегація Профспілки на чолі з Головою ПРМТУ Олегом Григорюком.

Представники компанії та екіпаж провели ознайомчу екскурсію судном та детально відповіли на всі запитання майбутніх моряків, які вже зовсім скоро приєднаються до великої родини Wilson як повноправні члени екіпажу.

ВІДЗНАКА ПЛІДНОЇ СПІВПРАЦІ

На знак вдячності за розвиток соціального партнерства та внесок у розвиток морської освіти Голова ПРМТУ Олег Григорюк вручив ректору Литовської морської академії відзнаку плідної співпраці.

Литовська морська академія, яка нещодавно об'єдналася з Vilnius Tech, продовжує розширювати освітні можливості. Представникам ПРМТУ та компанії Wilson було презентовано плани розвитку нових напрямів підготовки, що враховують сучасні виклики морської та енергетичної галузі.

«ПОРТ – ВОРОТА КРАЇНИ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАЦЮВАТИ Й РОЗВИВАТИСЯ»

Володимир Брошеван — начальник Інформаційно-обчислювального центру Ренійського морського торговельного порту, який присвятив підприємству 46 років. Його кар'єра нерозривно пов'язана з розвитком технологій, зокрема зі створенням центру фактично з нуля. Протягом багатьох років Володимир залишається відданим своїй справі, впроваджуючи нові рішення, які підвищують ефективність роботи порту навіть у непрості часи. Саме завдяки таким людям, які поєднують досвід із відданістю професії, Профспілка робітників морського транспорту стає сильнішою, а її спільнота — згуртованішою.

У нашому інтерв'ю Володимир Брошеван ділиться історією свого професійного шляху, викликами війни, технічними здобутками та баченням майбутнього порту.

— Почнемо з Вашого шляху в Інформаційно-обчислювальному центрі ДП «Ренійський морський торговельний порт». Розкажіть, як Ви розпочали кар'єру?

— Я закінчив у 1973 році Національний університет «Одеська політехніка», де навчався на факультеті автоматики та обчислювальної техніки. Далі разом із дружиною потрапили на завод «Червона зірка» у Кіровограді, але через відсутність роботи за фахом перевелися на «Ізмаїльський консервний завод» — величезне промислове об'єднання, яке займалося переробкою агросировини з Ізмаїльського, Болградського, Кілійського та Ренійського районів. Ми працювали в місцевому обчислювальному центрі, проте проблеми з житлом залишалися. Тоді я дізнався від знайомого, що в Рені планують створити обчислювальний центр у морському торговельному порту. Я запропонував допомогу, адже знав як працювати з технікою, яка мала надійти. Мене запросили для співбесіди й пообіцяли забезпечити житлом. Так, 1 березня 1979 року я почав працювати в порту, де створювали обчислювальний центр буквально з нуля.

— Як розвивалася інформаційна система порту з моменту її створення?

— Спочатку я запропонував начальнику порту, щоб ми самостійно налаштовували перші обчислювальні машини. Це було складно, адже техніка була грузинського виробництва, але ми впоралися. Потім ми зробили великі

машинні зали. Трохи згодом прийшли новіші моделі з відеотерміналами, які дозволяли вводити й отримувати інформацію прямо на робочих місцях — це був великий прорив.

Далі з'явилися персональні комп'ютери, що вимагало розгортання локальних мереж. У 2014 році ми покрили всю територію порту оптоволоконною лінією зв'язку, що значно підвищило швидкість і захист мережевого обміну. Можливо для вас це звучить якось не цікаво, а для мене — це моя стихія.

Зараз у нас функціонує інтегрована інформаційна система, яка об'єднує всі виробничі, складські, бухгалтерські та управлінські процеси порту.

— З якими основними труднощами Ви стикаєтесь у своїй роботі?

— Труднощі завжди є, без них життя було б сірим і нецікавим. Наприклад, на початку 80-х, коли впроваджували автоматизацію бухгалтерського обліку, ми стикнулися із серйозним спротивом бухгалтерів. Вони боялися, що техніка позбавить їх роботи. Я пояснював, що це лише складний арифмометр, який спрощує рутинну роботу, а вони матимуть більше часу для аналізу інформації.

Це був важливий морально-психологічний аспект, яким я навіть займався у своєму дипломному проєкті. Адже я завжди знав, що незалежно від досконалості програми основним працівником завжди є людина. Сьогодні ситуація трохи інша — молодь більш відкрита до технологій. Все змінюється, однак проблеми були, є і залишаються. І головне — їх можна подолати. Трапляються й технічні труднощі, як-от пошкодження кабелів. Але це все тимчасові питання.

— Чи вплинула війна на роботу Інформаційно-обчислювального центру?

— Це дуже болюча тема. Війна ніколи не була стимулятором позитивних змін. Вона вплинула насамперед у морально-психологічному плані — усім боляче, страшно й прикро, що цей жах відбувається щоденно.

— Чи доводилося адаптувати систему та змінювати підхід до роботи до нинішніх реалій?

— Життя постійно змінюється — сьогодні одне, завтра інше. За ці два десятиліття ми регулярно щось доробляли, переробляли, адаптували під нові умови. Це як із дитиною — вона росте, і їй потрібен новий одяг. Так само й інформаційна система потребує постійної уваги, підтримки та актуалізації.

Зокрема, це пов'язано зі змінами у законодавстві. Через це доводиться регулярно оновлювати довідники та коригувати програмне забезпечення.

— Що останнє Ви змінювали у своїй роботі?

— Ми постійно впроваджуємо щось нове відповідно до оновлених рекомендацій

та інструкцій. Раніше для погодження документа було достатньо підписів двох-трьох осіб, а зараз працює електронна система документообігу, яку впроваджував головний офіс. Ця система автоматизує реєстрацію, контроль виконання документів та розподіл відповідальності.

Крім того, ми є членами системи електронної взаємодії органів виконавчої влади. Звісно, потрібно постійно йти в ногу з часом і аналізувати процеси в підрозділах. Я спілкуюся з їхніми керівниками, намагаючись зрозуміти майбутні потреби. Так мене навчили в університеті — працювати таким чином, щоб передбачити, що буде далі.

Іноді складно чітко сформулювати завдання, тому програмісти працюють безпосередньо з підрозділами, допомагаючи автоматизувати процеси. Наприклад, наш обчислювальний центр готує акти прийому-передач і виставляє рахунки, працюючи з різними формулами залежно від клієнта. Це важливо для формування доходів підприємства та сплати податків.

Наша робота значно спростилася завдяки тому, що всі відділи тепер знаходяться під одним дахом, що дозволяє оперативно співпрацювати та вирішувати питання.

— Як давно Ви є членом Профспілки?

— З Профспілкою мене пов'язує довгий шлях — уже 18 років. Відразу згадуються теплі моменти та мирне життя, коли профспілкова родина допомагала організовувати дозвілля. Наприклад, під час святкування річниця створення нашого обчислювального центру Профспілка допомогла провести вечір зустрічі старих друзів. Через центр пройшло багато фахівців, які стали майстрами своєї справи, і було надзвичайно приємно побачити всіх, хто присвятив порту частину свого життя.

Сьогодні виклики зовсім інші — війна. Якщо у когось трапляється біда, Профспілка завжди приходиться на допомогу та робить усе можливе, щоб полегшити життя у ці непрості часи.

— Яким Ви бачите майбутнє порту та його розвиток із точки зору технологій?

— Я обережний оптиміст із елементами песимізму. Порт руйнувався впродовж трьох десятиліть, і відновлення — це складний процес. Проте у будь-якій кризі є можливості. Під час великого напливу вантажів ми стрімко активізувалися, впровадили автоматизацію оформлення пропусків для великогабаритного транспорту.

Наразі вантажопотоки зменшилися, але я бачу потенціал. Порт має сучасну інфраструктуру, готовий приймати судна типу «ро-ро» для горизонтального завантаження і розвантаження. Відкрито чимало підприємств на території порту, і все це має функціонувати та розвиватися. Сподіваюся, що з часом ситуація стабілізується, і порт, як ворота країни, продовжуватиме свою роботу.

